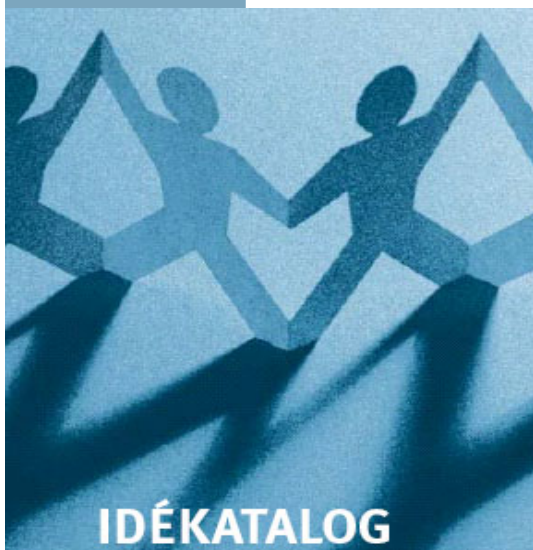

Nyt fra Center for Selvmordsforskning

Årgang 1, nummer 3, 2004

IDÉKATALOG

I idékataloget findes generel litteratur om selvmordsforebyggelse, anbefalinger ved tilrettelæggelse af undervisning, lovgivning, relevante hjemmesider, liste over henvendelsessteder, beskrivelse af andre materialer og en fortegnelse over gæstelærere.

Center for
Selvmordsforskning
Søndergade 17
5000 Odense C
Tlf.: 66 13 88 11
info@selvmordsforskning.dk
www.selvmordsforskning.dk

Undervisning i selvmordsforebyggelse

Af uddannelseskonsulent, cand.mag. Inge Jacobsen

Kan man undervise i selvmordsforebyggelse? Svaret er ja, og der findes mange vægtige grunde hertil:

1. For at forebygge selvmord

Til trods for en halvering i antallet af registrerede selvmord fra 1985-2000 (de seneste tal fra Dødsårsagsregisteret blev offentliggjort i januar 2004), dør hvert år mere end 30% flere på grund af selvmord sammenlignet med dødsfald i trafikken (727 mod 490 i 2000).

2. For at reducere antallet af selvmordsforsøg

Selvmordsforsøg øger risikoen for senere at tage sit eget liv. Tal fra Register for Selvmordsforsøg viser en stigning i antallet af selvmordsforsøg for flere aldersgrupper, mest markant for gruppen af 20-29-årige. Dette gælder begge køn.

3. For at tage bedre hånd om pårørende og efterladte

Det er vigtigt, at de pårørende informeres grundigt om selvmordskrise og behandlingsforløb, så de bedre kan forstå den situation, deres nærmeste befinder sig i. De efterladte efter selvmord er i risiko for at begå selvmord og bør derfor tildeles særlig opmærksomhed.

4. For at opkvalificere alle relevante faggrupper

For at sikre en kvalificeret forebyggelse, er det nødvendigt med brugbare redskaber til de mange forskellige faggrupper, der før eller siden uvægerligt kommer i berøring med enten selvmord, selvmordsforsøg, pårørende og/eller efterladte. Debriefing og supervision bør indgå som en naturlig del af en beredskabsplan.

National handlingsplan

Efter vedtagelsen af en national handlingsplan er der over en 5-årig periode afviklet en række forebyggelsesinitiativer. I handlingsplanen blev anbefalet at udarbejde moduler for en

obligatorisk undervisning på grund-, videre- og efteruddannelserne for alle de faggrupper, der i forbindelse med deres professionsudøvelse kan tænkes at komme i kontakt med personer i selvmordskrise.

Grunduddannelser

Inden for grunduddannelsesområdet har der været afviklet 15 projekter med undervisning i selvmordsforebyggelse. Center for Selvmordsforskning har haft det overordnede ansvar for iværksættelse af projekterne, hvis erfaringer er beskrevet i bogen "Idékatalog – inspiration til undervisning i selvmordsforebyggelse på grunduddannelserne". Bogen kan rekvireres gennem centret.

---

*"Det vi må lære
før vi kan gøre det,
lærer vi
ved at vi gør det"*

Aristoteles

Efteruddannelse

I samarbejde med bl.a. psykolog og ungdomsrådgiver Ida Koch har Center for Selvmordsforskning udviklet og afprøvet to forskellige kursustyper. Det første kursus, "Når livet er for svært – samtale i øjenhøjde med en teenager", der er målrettet folkeskolelærere og andre undervisere, er af 6 timers varighed. Hovedvægten på det meget handlingsorienterede kursus er lagt på rollespil ud fra cases. Efter at have været afholdt i alt 6 gange er samtlige amtscentre for undervisning blevet kontaktet med henblik på en lokal forankring af kurset.

Det andet kursus, "At arbejde med suicidaltruede, pårørende og efterladte" (12 timer fordelt på 2 dage), har praktiserende psykologer som målgruppe. Ud over rollespil i den forebyggende samtale har dette kursus bl.a. haft fokus på: basisviden, holdninger til selvmord, om at arbejde "med døden inde på livet" og hvad vi siger til børn, når det handler om selvmord. Kurset, der giver merit til 4 af specialistuddannelserne, udbydes fra 2005 af Dansk Psykolog Forening.

Herudover har Center for Selvmordsforskning taget initiativ til at afprøve et norsk interventionskursus, "Førstehjælp ved selvmordsfare". Kurset fik en overordentlig positiv evaluering i Danmark, idet alle deltagere mente at opnå øgede kompetencer i forhold til at kunne reagere mere effektivt på selvmordsfare. Der er endnu ikke taget stilling til en dansk forankring af kurset.

Ny vejledning

Sundhedsstyrelsen har netop udgivet en vejledning til sundhedspersonale, som kan downloades fra www.sst.dk. Målet med vejledningen er at opkvalificere sundhedspersonalets identifikation, vurdering og visitation af selvmordstruede – både ved selvmordsforsøg, ved fremsatte selvmordstanker og ved mistanke om selvmordsfare. Målgruppen er hovedsageligt ledelse og personale i de somatiske skadestuer og modtageafdelinger og dernæst personalet i de psykiatriske modtagelser. Vejledningen vil desuden kunne anvendes af sundhedsprofessionelle i andre organisationer eller af andre faggrupper med kontakt til selvmordstruede samt af studerende inden for disse områder.

Undervisningsmateriale

Fra www.selvmordsforebyggelse.dk. er det muligt at downloade et undervisningsmateriale til brug på såvel grund- som efteruddannelser. Materialet, der er udarbejdet til videoen "Det tavse råb" består af en række pdf-filer, som kan danne grundlag for bl.a. holdningsdiskussioner og kommunikationstræning – to helt centrale elementer i enhver undervisning i selvmordsforebyggelse.

Videoen, der formidler basal viden om selvmordsadfærd og videregiver konkrete erfaringer med intervention, kan bestilles via www.katalog.dfi.dk hos Det Danske Filminstitut.

Forebyggelse

Der findes en del forskningsbaseret viden om selvmordsadfærd og om forebyggelse. Men denne viden skal formidles til relevante faggrupper, hvis vi ønsker at forebygge selvmordsadfærd. Derfor er undervisning og oplysning af afgørende betydning.

Materiale:

"Idékatalog - inspiration til undervisning i selvmordsforebyggelse på grunduddannelserne". Center for Selvmordsforskning, 2004.

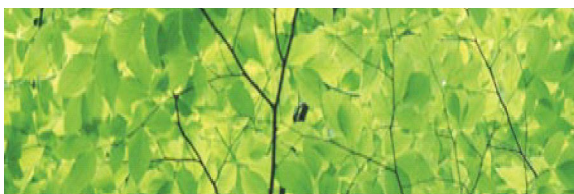
"Vurdering og visitation af selvmordstruede. Vejledning til sundhedspersonale". Sundhedsstyrelsen, 2004.

"Det tavse råb". Det Danske Filminstitut, 2000.

Såvel Idékatalog som vejledning og undervisningsmateriale er støttet af Socialministeriet efter indstilling fra Referencegruppen til forebyggelse af selvmordsforsøg og selvmord.

Fra videoen "Det tavse råb", som kan købes gennem Det Danske Filminstitut på www.katalog.dfi.dk

VURDERING OG VISITATION
AF SELVMORDSTRUUDE

Vejledning til sundhedspersonale

2004

Center for Selvmordsforskning varetager forskning i selvmordsadfærd, registrering af selvmord og selvmordsforsøg, vidensformidling og uddannelse. Centeret er en selvejende institution under Socialministeriet.

Årgang 1, nr. 3